

snega debelo, po silnem dežji je nastopila suša; žito je malo plenjalo; jesen pa je bila lepa in jesenski pridelki dobri. — Poletje 1557 je bilo mokro, vino kislo. — Leta 1657 je za merzlim januarjem sledil tako gorak svečan (februar), da je sadje in terta hitro pognalo, al mraz od 21. do 28. aprila je zelo škodoval; poletje je bilo deževno; o grojzdnem cvetju je mraz pritisnil, vino je bilo kislikasto, pa v sodih se je popravilo; žita je bilo srednje mero. — Mesca majnika 1757 se je prikazala repata zvezda; zima je bila mehka, poletje do srede avgusta gorko, potem pa do jeseni dežja veliko; žita precej, vina srednje mero.

Tako je bilo. Kakošno pa bo 1857 — bomo drugo leto ob tem času povedali, če bomo živeli.

Zgubljeno sopet najdeno.

Znano je, kako marsiktera ženska kljubuje in nagaja, ako ji vse po njeni volji ne gré. Gorjé možu, kateri tako merdanjo ima, da se potuhne in včasih po več dni ž njim ne pregovori. Primerilo se je v nekem kraji, da si mož in žena zavoljo male stvarce tako navskriž prideta, da žena cel teden ž njim besede ne pregovori. Kar jo je vprašal, bilo je le bob v steno. Tako obnašanje je moža zelo grizlo; vendar ji ni hotel z gerdo jezika odpreti. Misli in misli, kako bi terdovratnici jezik omajal, in tole si zmislil: Nekega dne, ko je lepo sonce sijalo, vzame svečo, prižgè luč, in hodi po hiši semtertje, kakor da bi bil kaj prav posebnega iskal. Žena ga debelo gleda, kaj da ima, in ni se mogla zderžati, da bi ne bila ust odperla in ga ne poprasala: kaj da iše? — „Hvala Bogu!“ — se mož oglasi — „menil sem, da si jezik zgubila, pa vidim, da ga vendar še imaš“. Svojoglavna butica se ni mogla smeja zderžati in to je pomagalo. Nikoli več ni kljubovala. J. Gnez.

Novičar iz avstrijskih krajev.

Iz Reke 24. jan. Če je vreme tako nenavadno, kakor smo ga doživeli poslednje dni v Reki, je gotovo pomina vredno. V četrtek 22. t. m. je začelo deževati in silno je noč in dan nalivalo. Voda Rečine je zelo narastla. V petek popoldne pa se je začelo od Bakra temniti in črni oblaki so se berž po reški okolici raztegnili ter beli dan v noč premenili. Okoli štirih popoldne je jela silna toča padati in strašen vihar je vstal. Ko je toča nehala, se je ploha vlila in skoraj do polnoči je v enomer lilo. Pa to ni, čemur se čudim, ampak to, da je celi večer 5 ur tako gromelo in se bliskalo, da je bilo groza. Malo kak poletensk vroč dan se sliši kaj takega, kakor je bilo pretekli petek v naši okolici. Strela za strelo je švigala po nebu. Ena je udarila v neki brod v ladjostaji in je odnesla naj višjemu drevesu z železom okovani verh in potem je v morje šinila. Druga je pa udarila v mestni zvonik, in je velikemu na strehi stoječemu cesarskemu orlu eno perutnico odbila. Udarila je tudi blizu Grobnika, kakor se pripoveduje, v voznika, ki je pred vozom šel in ga strašno ranila, vendar je upanje, da se bo ozdravil. Konja sta pa pri ti priči poginila. Tudi se pripoveduje, da je strela na Pehelnih, pol ure od Reke na teržaški cesti, kravo v hlevu ubila in mladenču blizu nje spijočemu roko hudo ranila. Vendar se ni hlev užgal. Tudi v Teržaški zvonik je udarila in uro poškodovala. Da ob kratkem rečem: mali kako poletje je strela toliko škode naredila kot pretekli petek. Ali ni tako vreme kaj čudno o terdi zimi — o sv. Pavlu? Rad bi vedil, ali je to hudo nevreme tudi po drugih krajih razsajalo? Najdajmo se, da nam bodo „Novice“ o tem kaj naznanile*). Stara govornica je, da, ako zgodaj nevihta in blisk razsajata, se ima dobra letina pričakovati. Bog daj! Bilc.

*) V Ljubljani in kakor smo slišali tudi na Gorenskem se je v petek in v saboto ponoči bliskalo (brez groma), pa tudi deževalo je; v saboto dopoldne je med dežjem in po dežji snežilo. Naj pri ti priliki povémo, kar smo te dni zastran groma in bliska v severni Ameriki in na otoku Kuba brali; gosp. Andrej Poey

Iz Ložke doline 24. jan. — Vaših misel, gosp. Danski! ki ste jih razodeli v 6. listu, je tudi Šnepersko oskerbnistvo. Tudi se je zadnje tri leta posebno sadjoreje priprijelo in je okoli grajšine pri potih, stezah in med njivami čez tri sto mladega in mnogoverstnega drevja posadilo, in ga bo še več, ako Bog dá! Pri Podobu na grajšinski pristavi zraven ceste je pa drevja nasaditi dozdej še zavoljo tega odlašalo, ker se pri nas še zmiraj taki hudobneži nahajajo, ki v eni noči pokončajo, kar je marljivi gospodar z velikim trudom in velikimi stroški vsadil. Tak človek je res huji od peklenšeka, ki brez vsega lastnega dobička drugim škodo, jezo in žalost dela. Da bi hudobnež v pest prišel, bi še bilo; zaslužen kaznen bi gotovo prejel, — al kako ga loviti brez čuvaja; pa saj se takega potepuha še čuvaj boji. Okoli grajšine je pa lože paziti podnevi in ponoči, ker je blizo, — al ravno med Podobom in Starim tergom je to težko. Pa sčasoma misli tudi tukaj oskerbnistvo z drevjem poskusiti (enkrat se mora začeti, ker dober izgled največ izdá), pa s tepkami, za ktere je naš kraj bolj ugoden, kakor za murbe, ki bi pri nas berž ko ne pozeble. — Pač potrebna je sadjoreja pri nas! Marsikak krajcar bi bil več v Ložki dolini, ki bi se za sadje potegnil, ker imamo priliko ga prodati v bližnji Terst ali v Ljubljano, kamor ne bo deleč po železnici. Al žalostno je, namesto da bi pri nas kmetje sadje sadili, raji pozimi češpljevo drevje za kurjavo sekajo!! — Drugikrat mislim kaj več od sadjoreje govoriti, kako bi se dala pospešiti.

Dragotin, oskerbnik.

Iz Železnikov 25. jan. „Novice“ med drugim pogostoma govorijo tudi od pogojsdevanja pustih kamenitih krajev in so nam donesle o tej zadevi že marsikak dobersvet. Tudi jez se že dolgo pripravljam povedati o tem nekaj, kar je gotovo vredno očitne hvale, pa ne le hvale same, temuč tudi pridnega posnemanja.

Ako popotnik potuješ po naši škofjološki okrajni, vidiš na več krajih ob kantonski cesti po 5, 10 itd. hrastičev prav prijazno in veselo rasti. Kaj pač pomeni to? Bom koj povedal. Naš prečastiti okrajni predstojnik gospod Janez Pajk so lansko leto vsem staršem, katerih sinovi so bili začasno vojašine oprosteni, naročili, naj za to vsak po 5 lepih hrastičev ob cesti vsadi. Ljudje so lepo in urno ubogali. — Ako se bo tudi vprihodnje vsako leto zgodilo (česar upamo), bomo dobili, skoraj nevedoma kdaj, v malo letih ob celi cesti zal hrastev drevored, kar bo dajalo deržavi sčasoma obilo lesenine, cesti nerazdjavne deržaje, ob hudi poletni vročini ljudem in živini hladivno senco, in verh tega še kmetom kolikor toliko stelje. Tako početje zasluži, da se očitno omeni in po svetu priporoča. Čast toraj, komur čast! — Potres na sv. Silvestra večer 1. l., kakor so ga že „Novice“ omenile, smo tudi pri nas čutili. Pretekli petek in saboto pa se je ponoči tako bliskalo, da bi bili kmali mislili, da se je pratikar zmotil in sv. Jakoba napak v pratiko postavil. J. Levičnik.

Iz Ljubljane. * Kar se pratika piše v Ljubljani, se ni nikoli še kaj takega zgodilo kakor te dni. Da jo je kak študent ali kdo drug svoji gospodinji ali hišniku, kjer je stanoval ali hrano (košto) imel, brez plačila potegnil, se je večkrat že primerilo, ni tedaj nič novega, — al da bi jo bila popihala gospodinja svojim fantom, to je novica, ki je v Ljubljani še nima para. Ni davnej kar pride 10 študentov (toliko jih je imela samičica pod svojim ljubeznjivim krilom!) opoldne po šoli v svoje stanovanje domú, — al od

(iz Havane) je lani v zboru pariške akademije pravil, da v teh krajih se bliska in gromi vsaki letni čas, najbolj pa poleti, in da huda ura je skor vselej z viharjem združena. Ker pa v teh deželah večkrat treši v ljudi in živino, je povedal gosp. Poey tudi, kako oživljajo tam ljudi in živali, ki jih je strela omertudila. Po celem (nagem) životu jih polivajo z merzlo vodo, in če je treba celo uro, dokler se ne zavejo. Tako so prepričani, da polivanje z merzlo vodo pomaga, da je to prva in poglavitna pomoč pavsod. Dobro je, ako si tako lahko pomoč zapomnimo v sili. Vred.

gospodinje ni duha ne sluha! — poldan odzvoní, lačni šolarčki čakajo jedila — al tudi od jedila ni duha ne sluha! Sedaj še le vidijo, da je gospodinja, kateri so ravno ene dni poprej svoje plačilo odrajtali, vse svoje kópita pobrala in šla rakom žvižgat; kam? ne vémo. Ko bi samičica ta ne slula za kaj krotko ženico, bi mislili, da jo je pust pobasal.

Novičar iz raznih krajev.

Milan je še zmiraj stanovanje presv. Cesarja in Cesarice in se obnaša do Nj. Veličanstev tako, da celó v Turinu izhajóči časnik „Armonia“ pravi sledeče: „Na Dunaji, kjer je vse v skerbi bilo, kako bojo Cesarja v Milani prejeli, zamorejo sedaj pač veseli biti; boljši sprejem se ne more skor misliti.“ Dokaj se sicer govori od tega — piše „Triest. Zeit.“ — da je policijsko vodstvo za potrebno spoznalo nekterim nezadovoljnejšem veleti, naj se za ta čas podajo na deželo na svoje grajšine; al to se je le zgodilo, da se v okom pride tudi malemu kljubovanju, ki bi ga bile morebiti tam pa tam razodevale te osebe. — Po ukazu c. k. ministerstva se imajo v mestne občne bolnišnice (špitale) vsi bolniki brez vsega razločka jemati, ktere pripelejo tje in imajo spričalo zdravnikovo, ali kateri pridejo peš in jih zdravnik bolnišnice za bolne spozná. Na to, ali bolnik spada pod okolico bolnišnice ali ne, in ali more plačati ali ne, se nima v takih okolišinah gledati. — „Triest. Zeit.“ piše, da šine po železnici na Krasu bojo berž ko ne še prihodnji mesec vse položene, in gotovo je, da prihodnje poletje bo železnica med Ljubljano in Terstom že odperta; poslopja na postajah bojo pa letos le za silo dodelane; za to železnico naročenih 40 hlaçonov ali, kakor našinci pravijo, lukamatijev (lokomotivov), bojo fabrike že letos izdelale; 16 za vožnjo ljudi jih pride iz Eslinga na Virtemberskem, po 26.266 gold. eden, 24 za vožnjo blaga pa jih bojo naredili deloma v Eslingu po 31.666 gold., deloma pa v Novem mestu blizo Dunaja po 36.090 gold. enega. Teržanji pozivljajo Ljubljančanje, naj skerbé za napravo novih magazinov za blago, ker izperva, dokler ne bojo železnice na Koroško in Horvaško dodelane, se bo kupičilo v Ljubljani veliko blaga. — Avstrijska armada bode začela Moldavo in Valahijo perve dni sušca zapuševati in ju zapustila čisto do 24. sušca. — Turška vlada je izgotovila novo deržavno osnovo Moldave in Valahije; od zedinjenja noče nič vediti. — V Parizu ni še zmiraj nobene druge govornice kakor od morivca škofovega, ki je še živ. Čedalje več glasov se zdaj sliši, da Vergèr ni zdrave pameti. Tudi papežev poslanec in pa škof Tripoliški (pomočnik pariškega škofa in unuk umorjenega) sta se nek podala k cesarju, ga prosit, naj pomilosti norega hudodelnika. Vergèr za terdno pričakuje, da ga bo cesar rešil smertne kazni, zato je svojemu očetu naročil, naj mu oskerbí gorkejo obleko za zimo. 4 strani dolgo pismo, ki ga je pisal cesarju, je, kakor „Volksfr.“ po časniku „Droit-u“ piše, sploh pohlevno pisano, vendar pravi, „da kristijanstvo potrebuje prerojstva in da nižja duhovšina se mora oprostiti jarma svojih višjih. Da ga je sodnija k smerti obsodila, se ne čudi, ker smert velikega gospoda terja veliko sodbo. Al to — blodi — je zadosti; vse drugo bi bilo krivično in nepolitično.“ H koncu pravi, da pričakuje namesto smerti „častnega pregnanstva!“ Ker je Vergèr prošnjo predložil višji overžni sodni, ne bo pred svečnico sodbe konec.

Volk Rimljan.

(Po národni basni).

Volku pristudi se stan, na misel mu pride prememba,
V temnem logu sedé sam sábo si tak beseduje:
„Kaj bi jaz volk še dalje moril živali po zemlji?
Pojdem drugam, popotoval bom do mogočnega Rima,
Rimljan biti želim, zakaj bi se klatil potuhnjeno tukaj?“

Reče — in mož beseda podá se na pot do mogočnega Rima.
Gré in na poti dobí prasico; prasica se zgane.
Viditi strah ji velí: „Ne boj se nikar me, klapača!
Svinj ti ne bodem moril, ne menim se več za prasice,
Jaz bom Rimljan postal.“ To reče in dalje odide.
Gré in gredoč naletí na kozla po sreče naklombi;
Kozel dergeče strahú in se trese po celem životu;
Vidi to volk pa mu reče: „Čemú se bojiš in trepečeš?
Kaj bi se bal, ti bradač? ne bom te klal in mesaril,
Kozlov ne bodem moril, se ne menil za take smerduhe,
Jaz bom Rimljan postal.“ To rekši odpotuje dalje.
Dolgo ne hodi in spet naletí na kobilo na paši,
Starko pa strah spreletí, da herže in bje s kópitom,
Dviguje grivo na vis, trepetá ti po celem životu.
Toli jo volk govore: „Ne boj se me, meršava kljusa,
Klal ne bodem kobil, več menil za take se gure,
Jaz bom Rimljan postal.“ To reče in k Rimu odide.
Potuje dva tri dni; zdaj prime ga lakota huda.
Misli si: Kdo vé kje je še Rim! in, al si ga vidil!
Pustil je Rim pa se vernil nazaj po ravno ti poti.
Spet kobilo dobí, ko se sivka na travniku pase,
Volka je več ni strah, saj djal je, da bo se porimčil.
K nji stopivši velí: „Zaklal te bodem, kobila.“
„Ti me zaklati ne smeš — mu zaverne — kajti si Rimljan!“
„Rimljan bil al ne bil, zaklati te vendar le mislim.“
Reče to volk, in strah in terpet prevzame kobilo,
Pa se le vendar zavé, in dobivši besede mu reče:
„Ljubi moj volk, véš kaj, ker biti ne more drugač že,
Da me le bodeš zaklal, počaki nekoliko vendar,
Da se kaj odebelim in postanem tolstomesnata.
Zdaj so me same kosti in rebra mi lahko sošteješ,
Moje mesó, tak pusto, ne bo, le verjemi, okusno.“
Volk se vkaniti dá in gré zapustivši kobilo
Obetajoč da pride nazaj ko se kaj mu otolsti.
Zene in tira ga glad na plan, kjer pustil je kozla,
Kozel je res spet tam, al volka se več ne ustraši.
Al ko mu volk zagolčí: „zravnaj se in spravi se dalje,
Jarec, tvoj čas je minul, na smert se mi zdajci pripraví,
Zdaj zdaj bom te zaklal“, polastí se ga grozno derhtanje,
Strah mu prešine kostí, po herbtu mu lazijo mravlje,
Vendar zbere si um in reče mu tak trepetaje:
„Ti me klati ne smeš, to se Rimljanu res ne spodobi,
Spomni se saj, da nisi več volk, da bi klal in mesaril
Trume ubogih žival, le pomisli, da Rimljan si, Rimljan!“
„Rimljan bil al ne bil, kaj mar, zakoljem te vendar.“
Reče to volk, pomen teh besed prestraši bradača;
Misli si: to ne bo nič, ne dam se klati, in reče:
„Veš kaj, ljubi moj volk, nikar me zdaj še ne kolji,
Lej me, meršav sem, suh, da skozi me viditi moreš,
Slab ti obed bo moje mesó, tak pusto in terdo,
Koda bi bilo ti zob in želodec si lahko pokvariš,
Čaki, da odebelim, saj lahko prideš pozneje.“
Spet oslepari se volk in lakoti vkljub mu zanese.
Dalje hití in pride do tam kjer pustil je svinjo.
Še se ne zmeni zato, da se volk ji z novega bliža;
Ali pozvé iz njegovih besed, da žuga nevarnost,
Tak se ustraši da strah ji dvigne na herbtu ščetine,
In nehoté pritira si zdih, in stok ji uide,
Komaj se reva zavé, da volku zakruli besede:
„Ali bi bil ti bedák, če zaklal bi me meršavo svinjo,
Vreden je nekaj špeh; al zdaj ni špeha na meni,
Kaj ti bode ta mast, ta malinka mastí se ne splača,
Komaj dobil boš toliko s krač, da je vredno za usta,
To mi verjemi, da boš se jezil, če mene zakolješ,
Glodal kostí le vendar ne boš, nikoli te to ne nasíti,
Bolj bo pametna ta, da počakaš nekoliko časa,
Da se kaj odebelim in dobim kaj špeha in sala,
Pridí le šlej, obljum, da ne boš se kesal odložitve.“
Volk je verjel in spet se je dal opehariti svinji,
Šel je od nje govoreč: „golčíš prav pametno, svinja,
Dobro se redi tačas in pripraví mi tolste slanine,
Ko se povernem nazaj, Bod' zdrava, in dobro ti tekni!
(Dalje sledí.)

Pogovori vredništva. Gosp. S. J. na D.: Kakor vidimo, se nisva prav razumela. Prišla le dva junaka ne motivirata imena ri—, ker potem bi se smelo r— zvati vsako mesto. Ako pa pride še 3., 4. in 5. in, kakor una dva, vsak kramlja po svoje: je potem pravi r— in kakor nalašč bi bila parodirana potem „Ill.“ Tako pa bi bila tudi popevka sila smešna. Tedaj ni skor nobene prenarredbe treba, le nekterih dostavkov za še tri junake.